

Kompetenceskema for SSA og plejehjemsassistenter* (kommunalt ansatte)

*Plejehjemsassistenter ansat i Plejen før 2010 kan opnå samme kompetencer som en SSA. Det er lederens ansvar, at medarbejderne er oplært og kan udføre den enkelte opgave korrekt.

Navn	
Distrikt/afdeling	

Som SSA arbejder man inden for den grundlæggende sygepleje og uddelegerede komplekse opgaver

Dette karakteriseres ved at en SSA selvstændigt kan identificere og reagere på ændringer i borgerens sundhedstilstand. Ved uforudsete og komplekse problemstillinger udføres sygeplejehandlinger inden for eget kompetenceområde samt delegerede sygeplejehandlinger.

Kompetenceskema for kliniske sygeplejeopgaver

Dette skema er et *arbejdsredskab* for både medarbejder og leder, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver en SSA kan og bør kunne varetage i Fredericia Kommune, samt hvem der må/kan oplære i opgaven.

Skemaerne anbefales opbevaret i en eller flere "fysiske" mapper, som er tilgængelige for sygeplejerske, planlægger og leder.

Ansvar

Medarbejder	Leder
Som medarbejder forventes man at være opsøgende i at blive oplært i de forskellige kompetencer for ens fagområde. Den enkelte er forpligtet til at blive oplært i de kompetencer, som skemaet indeholder.	Det er leders ansvar at medarbejder bliver oplært i nødvendige kompetencer – herunder skabe tid og rammer.

Generel delegering

Når den rette kompetence er tilegnet, må opgaven løses ved *alle borgere*

Personlig delegering

Når den rette kompetence er tilegnet, må opgaven løses ved *den konkrete borger*

Sygeplejersken skal altid vurdere om den enkelte procedure skal være en personlig delegering, selvom det i nedenstående skema fremgår som en generel delegering.

Personligt delegerede arbejdsopgaver i Nexus oprettes under handlingsanvisninger på den enkelte problemstilling. Der laves en kort beskrivelse af selve opgaven og skrives initialer på de medarbejdere, som er blevet oplært i opgaven.

Vær altid opmærksom på gældende procedurer, retningslinjer og handlingsanvisninger.

En note angiver, at der ligger en retningslinje til brug ved oplæring. Navnet på retningslinjen eller instruksen kan ses nederst på siden. Retningslinjen findes på: **fredericia.dk** søgeord **sygeplejevejledninger**

En gul bjælke indikerer, at der er tale om et risikosituationspræparat

Kompetencer - SSA

Opgave	Generel delegering	Personlig delegering	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selvstændigt
Koordinering				
Opfølgende besøg efter udskrivelse		Sgpl oplærer		

Følg-hjem-samtaler	Sgpl oplærer			
Opfølgende besøg efter udskrivelse ved nye sygeplejeindsatser		Sgpl oplærer		
Oplæring				
Af borger, nye sygeplejeindsatser	Sgpl/SSA oplærer			
Vejledning				
Støtte og samtale til borgere i sårbare situationer ¹	Sgpl/SSA oplærer			
Supplerende udredning				
Afdækning og yderligere udredning ¹	Sgpl/SSA oplærer			
Rehabilitering				
Sygeplejeindsatser (genvinde)	Sgpl/SSA oplærer			
Pleje ved anvendelse af personlige hjælpemidler				
Rensning af øjenprotese		Sgpl oplærer		
Sondeernæring				
Sondemad i PEG/knapsonde/pladesonde/ ballonsonde m.fl. ²	Sgpl/SSA oplærer			
Sondemad i nasalsonde ³		Sgpl oplærer		
Skift af knapsonde og ballonsonde		Sgpl oplærer		
Opgave	Generel delege- ring	Personlig delege-ring	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selv- stændigt
Pleje af gastrostomisonde	Sgpl/SSA oplærer			
Intravenøs væskebehandling				
Tilsyn med indløb i CVK		Sgpl oplærer		
Subcutan væskebehandling				
Tilsyn med indløb ⁴		Sgpl oplærer		
Væske pr. os				
Føre, vurdere og udregning af væskeskema	Sgpl/SSA oplærer			
Ernæringsindsats				
Kostvejledning og vægtkontrol	Sgpl/SSA oplærer			
Behandling og pleje af hudproblemer				
Forebyggelse (fx aflastning og cremer)	Sgpl/SSA oplærer			

¹ Se sygeplejeindsatskatalog

² Enteral ernæring gennem gastrostomisonde

³ Nasalsonde, indgift

⁴ Subkutan kanyleanlæggelse og væskeindgift

Behandling af ørepropper – dråber/spray ⁵	Sgpl/SSA oplærer			
Sårbehandling				
Behandling og pleje af hudproblemer	Sgpl oplærer			
Ukompliceret sårbehandling ⁶	Sgpl oplærer			
Kompliceret sårbehandling ⁶		Sgpl oplærer		
Fjerne agraffer	Sgpl oplærer			
Fjerne suturer		Sgpl oplærer		
Pleje af hudtransplantat/alm. sårbehandling (stabil fase)		Sgpl oplærer		
Personlig pleje				
Negleklipping - ukompliceret ⁷	Sgpl/SSA oplærer			
Opgave	Generel delegering	Personlig delegering	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selvstændigt
Negleklipping – kompliceret – KUN fingre ⁷		Sgpl oplærer		
Samarbejde med netværk				
Enkeltstående besøg		Sgpl oplærer		
Særlig kommunikationsform				
Tolk, hjælpemidler	Sgpl/SSA oplærer			
Respirationsbehandling				
Mundpleje ⁸	Sgpl/SSA oplærer			
Vejledning i vejtrækningsteknikker og lejrering	Sgpl/SSA oplærer			
PEP-fløjte	Sgpl oplærer			
Nebulisator ⁹	Sgpl/SSA oplærer			
CPAP/BIPAP/NIV	Sgpl/SSA oplærer			
High flow Påsettelse, poseskift og rengøring	Sgpl/SSA oplærer			
Kompressionsbehandling - afvanding				
Behandlerstrømper ¹⁰	Sgpl/SSA oplærer			

⁵ Øredrypning

⁶ Sårbehandling i eget hjem

⁷ Negleklipping

⁸ Instruks for mundhygiejne

⁹ Nebulisator

¹⁰ Kompressionsbehandling

Kortstræksbind ¹⁰	Sgpl oplærer			
Langstræksbind ¹⁰		Sgpl oplærer		
Kompressionsbehandling - varig				
Kompressionsstrømpe Påtagning/aftagning (herunder korrekt brug af hjælpemidler)	Sgpl/SSA oplærer			
Cirkulationsbehandling				
Vægt	Sgpl/SSA oplærer			
Opgave	Generel delege- ring	Personlig delege-ring	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selv- stændigt
Venepumpeøvelser	Sgpl/SSA oplærer			
Anlæggelse af stumpforbinding		Sgpl oplærer		
Undersøgelse og målinger af værdier				
TOBS - vurdering ¹¹	Sgpl/SSA oplærer			
Temperatur, rektalt	Sgpl/SSA oplærer			
Blodsukker ¹²	Sgpl/SSA oplærer			
Urinprøvetagning/stix	Sgpl/SSA oplærer			
Blodtryk og puls	Sgpl/SSA oplærer			
Bevidsthedsniveau	Sgpl/SSA oplærer			
Afføringsprøver	Sgpl/SSA oplærer			
Respirationsfrekvens	Sgpl/SSA oplærer			
Næsepodning	Sgpl oplærer			
Lungesekretprøve	Sgpl oplærer			
Sekretsugning				
Sug af mundhule og øvre svælg ¹³		Sgpl oplærer		
Tracheostomipleje				
Skift af trakealkanyle - inder		Sgpl oplærer		
Skift af forbinding		Sgpl oplærer		
Pleje af hud ved indstikssted		Sgpl		

¹¹ Instruks for anvendelse af TOBS

¹² Blodsukkermåling

¹³ Sugning øvre luftveje via munden

		oplærer		
Sug i tracheostomi		Sgpl oplærer		
Opgave	Generel delege- ring	Personlig delege-ring	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selv- stændigt
Iltbehandling				
Saturationsmåling (SAT)	Sgpl oplærer			
Justering af ilt op og ned (Lægeordineret)	Sgpl/SSA oplærer			
Hudpleje i forbindelse med ilt	Sgpl/SSA oplærer			
Til- og frakobling af ilt	Sgpl/SSA oplærer			
Skift af forlængerslange (evt. Medical)	Sgpl/SSA oplærer			
Skift af iltkateter/brille	Sgpl/SSA oplærer			
Skift til/fra transportabel ilt	Sgpl/SSA oplærer			
Fugtet ilt	Sgpl oplærer			
Nonfarmakologisk smertelindring				
Dilatation af vagina efter stråleskader	Sgpl oplærer			
Stomipleje				
Poseskift – stomi ved kendt borger	Sgpl/SSA oplærer			
Poseskift – kompleks/nyanlagt	Sgpl oplærer			
Skift af pladesystem – kendt borger	Sgpl/SSA oplærer			
Skift af pladesystem – kompleks/nyanlagt		Sgpl oplærer		
Behandling og pleje af mave-tarmproblem				
Fosfat – og oliekyx ¹⁴		Sgpl oplærer		
Vejledning om kost, væske, fysisk aktivitet og gode toiletvaner	Sgpl/SSA oplærer			
Vurdering af medicinsk behandling - laksantia	Sgpl/SSA oplærer			
Inkontinenbehandling				
Vejledning i bækkenbundstræning	Sgpl/SSA oplærer			
Opgave	Generel delege- ring	Personlig delege-ring	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selv- stændigt
Vejledning i blæretømning	Sgpl/SSA oplærer			

¹⁴ Klysmå

Uridomer	Sgpl/SSA oplærer			
Blærescanning (hvis der ligger lokal instruks) ¹⁵		Sgpl oplærer		
Anlæggelse og pleje af kateter				
Kateterskylning - NaCl ¹⁶	Sgpl oplærer			
Kateterskylning – UroTainer Twin/Polyhexanid ¹⁷	Sgpl oplærer			
Anlægge KAD - kvinde ¹⁸	Sgpl oplærer			
Anlægge KAD – mand ukompliceret ¹⁸		Sgpl oplærer		
Pleje i forbindelse med KAD ¹⁹	Sgpl/SSA oplærer			
Skift af vand i ballon	Sgpl/SSA oplærer			
Seponere KAD ²⁰	Sgpl oplærer			
Pleje af suprapubisk kateter (topkateter) ²¹	Sgpl/SSA oplærer			
Skift af kateterventil til dag- og natpose ²²	Sgpl/SSA oplærer			
Urostomiposeskift		Sgpl oplærer		
Urostomipladeskift		Sgpl oplærer		
Tømning af Brickerblære		Sgpl oplærer		
Opgave	Generel delegering	Personlig delegering	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selvstændigt
Engangskaterisation – kvinde ukompliceret ²³	Sgpl/SSA oplærer			
Engangskaterisation – mand - ukompliceret ²³		Sgpl oplærer		
Dialyse				
Posedialyse Hvis der ligger en lokal instruks		Sgpl oplærer		
Drænpleje				
Pleje af hud ved indstikssted, tømning og forbindelse	MÅ KUN UDFØRES AF SYGEPLEJERSKER			

¹⁵ Brug af blærescanner

¹⁶ Skyl på kateter med isotonisk saltvand

¹⁷ Skyl på kateter med Uro-Tainer og Uro-Tainer Polyhexanid

¹⁸ Permanent kateteranlæggelse

¹⁹ Kateterpleje, hygiejne omkring blærekateter

²⁰ Fjernelse af blærekateter

²¹ Suprapubisk kateter

²² Kateterposeskift

²³ Engangskaterisation

Medicindispensering				
Dispensering : eks. ²⁴ - Overgang til dosisdispensering - Opstart af ny medicin (kendt borger) - Udlevere et præparat, der ikke er dispenseret	Sgpl/SSA oplærer			
AK-behandling (tablet) ²⁴	Sgpl oplærer			
Medicinadministration				
Udlevering af dispenseret medicin ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Udlevering af dosisdispenseret medicin ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Medicinæsker ved udskrivelse (kendt borger) ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Medicinadministration af PN				
Svag smertestillende ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Morfika/stærk ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Medicin - øjne				
Viskøse øjendråber, lægeordineret ²⁵	Sgpl/SSA oplærer			
Ved øjeninfektion ²⁵	Sgpl/SSA oplærer			
Øjendrypning ved kronisk sygdom ²⁵	Sgpl/SSA oplærer			
Opgave	Generel delegering	Personlig delegering	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selvstændigt
Øjendrypning efter grå stær operation ²⁶	Sgpl oplærer			
Medicin - øre				
Øredrypning ²⁷	Sgpl/SSA oplærer			
Medicin - hud				
Plastre med receptpligtig medicin ²⁸	Sgpl/SSA oplærer			
Smerteplaster ²⁸	Sgpl/SSA oplærer			
Plastre i håndkøb (lægeordineret)	Sgpl/SSA oplærer			
Medicinske salver og cremer ²⁹	Sgpl/SSA oplærer			
Medicin - rektal				

²⁴ Medicinhåndtering

²⁵ Øjendrypning

²⁶ Øjendrypning – grå stær

²⁷ Øredrypning

²⁸ Medicinske plastre

²⁹ Medicinske salver

Suppositorier ³⁰	Sgpl/SSA oplærer			
Rektalcreme	Sgpl/SSA oplærer			
Mikrolax	Sgpl/SSA oplærer			
Stesolidklysma ³¹	Sgpl/SSA oplærer			
Medicin – spray/inhalation				
Nitroglycerin spray	Sgpl/SSA oplærer			
Inhalationsmedicin ³² Se medicin.dk vedr. inhalationsteknikker og brug	Sgpl/SSA oplærer			
Næsespray/dråber	Sgpl/SSA oplærer			
Brus- og smeltetabletter				
Smeltetabletter (Fast ordination og dispenseret)	Sgpl/SSA oplærer			
Opgave	Generel delegering	Personlig delegering	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selvstændigt
Sugetabletter (Dispenseret)	Sgpl/SSA oplærer			
Nitroglycerin, smelt	Sgpl/SSA oplærer			
Andre brusetabletter (fast ordination)	Sgpl/SSA oplærer			
Dråber				
Fast ordination – fx Laxoberal	Sgpl/SSA oplærer			
Morfindråber, fast og PN ^{24,24}	Sgpl oplærer			
Cannabis		Sgpl oplærer		
Vagitorier				
Vaginal behandling	Sgpl/SSA oplærer			
Mixtur				
Laktulose (fast ordination)	Sgpl/SSA oplærer			
Mycostatin (fast ordination)	Sgpl/SSA oplærer			
Memantine på pumpe, optræk til oral indtagelse	Sgpl/SSA oplærer			
Kaliumklorid ²⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Metadon ²⁴		Sgpl oplærer		

³⁰ Suppositorier

³¹ Klysma

³² Vejledning i brug af inhalationsmedicin

Pulver				
Afføringsmiddel (Fx Movicol)	Sgpl/SSA oplærer			
Injektioner sc³³				
Antidiabetika sc ³⁴	Sgpl/SSA oplærer			
Antidiabetika sc PN ³⁴	Sgpl/SSA oplærer			
AK-injektion (lavmolekylære hepariner) ^{24 35}	Sgpl oplærer			
Opgave	Generel delege- ring	Personlig delege-ring	Undervist/ Udført under vejledning	Udført selv- stændigt
Injektioner im³³				
Injektioner im (fx B-vitaminer og psykofarmaka)	Sgpl oplærer			
Adrenalin ³⁶	Sgpl oplærer			
Injektioner i sc-kanyle				
Morfika (fast ordination)		Sgpl oplærer		

Referencer :

Sosufvh.dk

https://www.sevu.dk/sites/default/files/2022-08/Opl%C3%A6ringsm%C3%A5l%20social-og-sundhedsassistent_0.pdf?_gl=1*d42crn*_up*MQ..*_ga*MzU0NTY1MjMuMTY2MjEwMDY1OQ..*_ga_NPDY977CSE*MTY2MjEwMDY1OC4xLjEuMTY2MjEwMDcwMS4wLjAuMA..

³³ Injektioner

³⁴ Insulininjektion

³⁵ Subkutan injektion (lavmolekylære hepariner)

³⁶ Behandling ved akut anafylaksi

Udarbejdet af medicin- og kompetencegruppen: Trine Albæk Feld, Dorte Sørensen Tungelund, Kamilla Høll Christiansen, Marian Devantier Danvad, Tove Harrig Knudsen, Tina Damkjær Holgersen, Line Dueholm Justesen og Christina Niemann	Gældende fra nov 2022. Revideres løbende, dog senest nov 2025	Godkendt af plejehchef Anne Juul Sørensen Version 1.0
--	--	--